Ч. 155 (13.394). Львів, неділя 18. червня 1933. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Взаїмна Поміч Українського Вчительства".

(Перед XXVIII-им Загальним Збором 17. червня 1933).

Не вважаючи на небувалу в історії людства економічну крізу та дуже тяжке й непевне політичне міжнародне положення, всі майже сучасні цивілізовані народи й держави висувають питання народньої освіти й виховання молоді між найважнішими завданнями національної політики. Не диво! Найближче й дальше майбутне народу залежить усе в високій мірі від ступня інтелігенції його молоді, її характерів, етичних вартостей і спрямування її волі. Хто добре виховав нині свою молодь, той споглядає спокійно на своє завтра.

Тому серед сучасних освітніх проблем першорядне суспільне значіння має добра школа та добрий учитель. Патріотичний, освічений і високо-етичний учитель займає серед гасел національної еманципації перше й почесне місце.

Який учитель, така й школа. Яка школа, така й молодь. А яка молодь, таке й суспільство, такий нарід! Звідсіля походить величавий розріст сучасних педаґоґічних наук у теорії й практиці, стихійний національний і міжнародній виховний рух у цілому світі.

Споглядаючи на 28-літні змагання нашого народнього вчительства, зосереджені в його професійній організації В. П. У. В., можемо з вдоволенням ствердити, що в тій установі згуртувалася найбільше здисциплінована частина нашої інтелігенції, свідома своїх суспільних та освітніх завдань із ясно викристалізованою професійно-національною ідеольоґією. Знає вона, до чого прямує, та знає, якими методами й засобами суспільної праці треба користуватися навіть у найтяжчих умовинах національного життя. Ця свідомість й спонукала наше народне вчительство добитися власними силами таких організаційних успіхів, якими не може нині похвалитися ніодна наша національна інституція, ні одна професійна організація.

Свідчать про це вимовно **матеріяльні надбання** В. П. У. В. Має вона нині у Львові дві гарні двоповерхові камяниці при вул. Унії Люблинської (білянсова її вартість 37.460.45 зол.) і при вул. Якуба Стшеме (білянсової вартости 130.773.07 зол.). У Ворохті збудувала ВПУВ. гарну „Учительську Оселю" (білянсової вартости з площею й будинком „Оселі" без рухомого інвентаря 103.010.29 зол.). Має вона крім того власний дім у Мушині й парцелю в Криниці вартости 12.418.02 зол.

Не менше поважними готівковими фондами орудує Товариство. Має воно від липня 1924 р. спеціяльний **Допомоговий Фонд**, поділений на зворотні безвідсоткові допомоги й незворотні допомоги. На рахунок цього фонду за весь час його істнування вплинуло 168.126.48 зол. Із того дістали члени 161.623.07 зол. допомог (76.124.27 зол. незворотних і 85.498.80 зол. зворотних безвідсоткових). Із тих допомог користало 2.238 осіб; у тому 1.617 осіб дістало незворотні допомоги і 621 осіб зворотні безвідсоткові; 137 осіб діставало допомоги більше як один раз на рік. Із постійних допомог (щось немов у роді місячних рент) користало 127 вдів або сиріт по колишніх членах Товариства.

Від січня 1928 року ввело Товариство у життя **Фонд посмертних допомог.** Кожний член організації є обовязковим учасником цього фонду та вплачує до нього місячно по 1 зол. Із того фонду виплачує Товариство уповноваженим особам по членах-небіщиках одноразові посмертні допомоги в висоті 2.000 зол. За 5 літ вплинуло до каси Товариства на рахунок „Фонду посмертних допомог" 138.752.40 зол.; із чого виплатила організація по небіщиках-членах управненим 60 особам 104.506.45 зол., а Дирекція перевела до його запасу 52.036.79 зол. та залишила в резерві для чинного фонду на 1933 рік 5.000 зол. Велике гуманітарне значіння й добродійність цього фонду зрозуміємо ще краще, коли зважимо, що крім виплачених уже сум посмертних допомог, Товариство винно тепер своїм членам (то значить, мусить у свій час виплатити) з рахунку „Фонду посмертних допомог" 4.200.000 зол. (чотири міліони двіста тисяч золотих). Є це такий величезний капітал, на який може спромогтися тільки обєднана і солідарна громада.

Завязок **Стипендійного Фонду**, що повстав із лишків „Ювилейного Фонду" з 1930 року, рівний нині 7.306.88 зол. Має він бути активізований у вересні 1935 року.

В. П. У. В. має власні видавництва (періодичні й неперіодичні): місячник „Учительське Слово" (офіціоз організації) та „Шлях виховання й навчання" з додатком „Методика і шкільна практика", що виходить квартально в обемі 6 аркушів друку вел. 8°. З неперіодичних видавництв вийшли досі 4-и поважні публікації педаґоґічного змісту.

При Товаристві є **Центральна Педаґоґічна Бібліотека.** В „педаґоґічнім відділі" у Львові є поверх 500 томів найцінніших педаґоґічно-наукових і методичних творів, а в „белетристичнім відділі" в Ворохті в „Оселі" 1044 томів для вигоди літників. У повітах має організація 14 повітових бібліотек, а в них 3093 творів у 5253 томах, вартости 23.124.61 зол.

„Правна порада" й „педаґоґічна порада" працюють безупинно весь рік, видаючи безплатно своїм членам правні поради в їх професійних, службових і громадянських справах та переводить справи членів у всіх адміністраційних інстанціях аж до Найвищого Адміністраційного Трибуналу включно. Спеціяльно „Педаґоґічна порада" дає фахові педаґоґічні поради у справах літератури, педаґоґічного руху, виховання, навчання та вказує на джерела для педаґоґічних рефератів і зразкових методичних лекцій.

У минулому році мало Товариство свої відділи в 49 повітах, а в них 2107 здисциплінованих членів. Крім них було ще 236 таких членів, що не сповняли вповні всіх статутових зобовязань перед організацією. Члени в своїх відділах звертали чимало уваги на приєднування всього українського народнього вчительства до Товариства, відбували часто сходини з відчитами, рефератами й зразковими методичними лекціями. З них 419 осіб вели плянову й інтенсивну громадянську працю поза школою. Майно всіх відділів Товариства в рухомостях і нерухомостях, бібліотеках і ріжних фондах дійшло в минулому році до 85.287.36 зол.

На окрему увагу заслуговує статутова кооператива нашого народнього вчительства „Учительська Каса", що істнує від 1. вересня 1931 р. Числить вона 1415 членів та на 31. березня ц. р. мала в уділах 15.145.60 зол., щадничих вкладок 18.375.01 зол., на векслевих позичках 49.248.50 зол., льокацій 6.450.65 зол. і запасового фонду 3.021 зол.

За півтора року дала „Учительська Каса" 292 позички на суму 78.774.85 зол. Із цієї суми сплачено вже 29.526.36 зол. У тому часі було 353 щадничих вкладок на 21.600.02 зол., із чого звернено 3.225.01 зол.

Найближчим своїм завданням ставить В. П. У. В. справу обєднання всього українського народнього вчительства в Польщі у своїй національно-професійній організації. До нині належить до Товариства 2343 членів. Тимчасом останній перепис населення виказав у Польщі 5.138 народніх учителів греко-католиків, або 4964 українців. Не входячи в якостеву аналізу тих цифр, організація поробила вже в минулому році рішучі заходи, щоби приєднати до себе всіх тих українських народніх учителів (-ок), які ще по нинішній день лишаються поза порогами В. П. У. В.

До найважніших організаційних здобутків В. П. У. В. треба зачислити факт затвердження адміністраційною владою нового її статуту (28. жовтня 1932 року), який дає їй право вести **організаційну працю в цілій польській державі.** В. П. У. В. одинока нині з усіх українських інституцій у Польщі, що виборола собі таке право. Це безперечний і блискучий успіх її організаційної тактики.

Серед деяких кол нашого громадянства поширюється безосновний і помилковий погляд, немовто число членів В. П. У. В. з року на рік автоматично маліє. Навпаки, число членів цієї організації постепенно наростає. Якщо формальна цифра цьогорічного стану членів менша від цифри напр. із 1930 чи 1931 року, то треба памятати, що провід Т-ва сам позбувається менше ідейних, несолідних та непевних членів, нездатних до чесного виповнювання прийнятих на себе статутових обовязків. Організація рішена спирати далі свою працю тільки на ідейних і здисциплінованих членах.

Успіх організаційних заходів і на теренах поза східною Галичиною був би вже нині помітніший, якби не те, що тоді, як випрацювали плян організаційної праці на всіх землях Польщі появився новий закон про товариства (з 27. жовтня 1932 року), який примусив провід організації переробити весь плян та задуматися над новою методою праці.

Наше народне вчительство не затратило свого ідейного обличча, не притупило своєї громадянської совісти, не зневірилося своїм національно-освітним ідеалам. У найтяжчу історичну хвилину національного життя народу воно відкликується до власних внутрішніх сил, до організаційної дисципліни, праці й жертвенности. Треба вірити, що те вчительство, сперте на таких реальних громадянських вартостях, переборе всі трудноші сучасного лихоліття та стане в слушний час, як творчий чинник у новому житті нації.

В історії нашого народу може повторитися ще раз правда, що з тяжкої боротьби виходить нарід переможцем через свого народнього вчителя.

Вартість острова Мангеттен.

НЮЙОРК, 29. 5. (Вл. кор.). Оголошений учора вислід дволітньої праці президента дільниці Мангеттен у НюЙорку виказує вартість ґрунтів у тій дільниці на 5 і пів міліярда дол. Кажуть, що колись голяндці заплатили за цілий острів індіянам 40 дол. Вартість будинків, від котрих платиться податок до міської каси, 9 міліярдів і 200 міліонів дол. Одна фронтова стопа будівельної площі варт пересічно від 5 до 10 тисяч дол. у головнім фінансовім осередку, тобто в околиці Волл Стріт, але загальна вартість ґрунтів у тій околиці тепер лише 330 міліонів на загальну вартість ґрунтів цілого Мангеттен 5 і пів міліярда. Зрештою дільниця Мангеттен поділена на шість смуг щодо вартости ґрунтів. Найнижчу вартість мають ґрунти, положені на Іст Сайд між Канал Стріт і 23 вулицею, тобто там, де стоять давні доми, замешкалі робітничим населенням.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО МОГИЛИ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ!

Нужда й голод на Україні.

(З приватного листу.)

Від Ред.: Подаємо нижче виїмки з листу, писаного молодим хлопцем з України до своїх кревняків. Лист вислання з України в половині квітня ц. р.

„В нас, у рад.-владі на Україні, тепер переводиться чистка самих найгарніших людей. Їм кажуть, що нібито вони брали участь у Денікінщині й Петлюрівщині ще на початку революції. Висилають їх на далекі роботи з їхніми сімями і дозволяють їм брати багажу на 18 пудів. Господарства які мають, забирають у колектив. У нас від 5. квітня до 10. квітня відбувся суд над колгоспними трутнями за кражу хліба. Хліб крали всі люди, бо голодні. Пайкою не задовольняються. Завідуючого хлібною коморою, завідуючого млином, вагаря хліба, який важив у молотьбу хліб і бригадиря-доставця засудили до розстрілу. Голову колгоспу і його заступника, як партійців, засудили на 10 років висилки, решту також на 10 років та 8 років висилки. Всіх засудили на „конфіскацію імущества" і забирають їхнє майно в колгосп.

„В нас повідкривали столові для спухлих і голодних людей. Варять двічі на день водичку з мукою, муки видають по 100 грамів на душу денно. Голодні цим не наїдяться, але раді й цьому. В колгоспі тепер одкрилося спільне харчування для робочих. На робочого на день дають 150 грамів муки, а 150 грамів додому, щоб хліб пекли. Варять усе пісне.

„Робочі на роботу не хотять ходити. Кажуть: „Дай нам хліба зїсти, тоді й підемо, а то за цими 150 грамами не можемо підняти й ніг, бо сам чоловік не зїдає, а ділиться з сімєю. Багато людей мре з голоду. Злодійство збільшується. Ті робочі, які цілком перейшли на колективний харч і з дому не мають ніякої допомоги, то вмирають десятками і валяються по дворах, по конюшнях і попід тинами: там, де робив, там і вмер. За ними ніхто не слідить. Валяються по цілому тижні, ніхто не прикриває. Найбільше вмирають чоловіки й хлопці. Людей мучать голодом, а коли приїде якийнебудь жидок з портфелем, трошка побалакає, як треба сіяти і яку норму повинен зробити робітник підчас роботи, то за це йому видають на день кільограм муки й літру молока, а робітники, які роблять на землі, то молока й не бачать"

Як виглядає Український Павільон у Шикаґо.

Українська Хата на Світовій Виставі в Шикаго манить своїх і чужих.

„Український Павільон", „Юкрейнієн Павілон", — викрикує провідник до своїх безнастанно всідаючих і висідаючих гостей. За „босом" „бос" (автобус). Один приходить, другий відходить.

„Юкрейнієн Павілон" є терміновою стацією. Від „Юкрейнієн Павілон" до Совлджерс Філд", то ціла довга виставова площа. Той, хто Виставу переїхав здовж, може собі запамятати або не запамятати ті ріжні будівлі, що він бачив, як їхав. Але він не забуде ні „Совлджерс Філд" ні „Юкрейнієн Павілон", так як не забуде той, хто їде з Ню Йорку да Шикаго, ні своєї першої ні своєї кінцевої стації, хоч може забуде, як і не всі, то більшість тих стацій, котрі він минав по дорозі.

Але не тільки тому кожному впадає в око ця наша Українська Хата. Тепер як вона вже зверхи геть чисто готова, до найменших своїх подробиць, можна, без перебільшення і положивши руку на серце, голосно сказати, що вона випала гарно. Дійсно гарно, дійсно чепурно, дійсно так, як кожному українцеві могло би будо хотітися, щоби вона була випала. Це хата українська, типова українська, мила, тиха, привітна. Відомий американський журналіст Флойд Ґиббонс три дні тому спинився у захопленні перед нами; на Павільоні ще не було й напису. „Та це Україна" — скликнув він і вбіг, увесь зворушений, до середини. Почав шукати за представниками нашої корпорації.

Д-р Сіменович питається його:

— По чім ви догадалися, що це Український Павільон?

— Пане ласкавий, та я-ж зїхав усю Україну! Як я побачив цю вашу хату, я вже знав, де я.

Одинокий з усіх павільонів на виставі, наш найпізніше зачатий, вже гарно обріс зеленою муравою, веселими кущиками, стрункими зеленими тополями. Шикаґовська американська преса, котра тепер багато пише про Виставу, ніколи не оминає похвалитись нашим Українським Павільоном. Він вже заняв своє постійне місце серед „бюті спатс ді експозишен". Ще й не всі українські газети Америки помістили знимку з нашого Павільону, а вже вся американська преса Шикаго поспішилась показати його своїм читачам, на гарному видному місці, як одну з найбільших, ес, панове, одну з найбільших прикрас цілої Світової Вистави в Шикаго.

Але зверхи як зверхи. Дійсні чуда чекають на нас у середині! Головна саля, майстерно розмальована о. Верховським та п. Катамаєм, робить чаруюче враження. Тут тисячлітня українська культура несподівано бере гостя у свої мягкі, високо-естетичні, а проте чисті обійми. Відлик далекої Еллади, відсвіжений на наших, більше північних просторах; пересіяний через усі наші багатотисячлітні радощі і лихоліття — тут раптом вас огортає, вас проймає, вам лоскоче серце й духа.

А по хаті скрізь — великі, ще не розпряжені пакунки — то різьби Архипенка. Ось їде вантажне авто з народнім мистецтвом. Ось засапаний гонець від „Вестерн Юніон" такому самому, а може ще й більше засапаному директорові Українського Ділового Комітету подає телеграму. „Ну, слава Богу, вже їдуть експонати від наших малярів з Парижа!"

Там ззаду метушаться робітники, майстри, малярі, артисти, співаки, танцюристи, концесіонери. Чистий Сорочинський Ярмарок. Кого тут тільки нема! Тут і Бабенко, і Авраменко, і Чутро, і карпато-русини, і світські, і духовні. Тут ходить Якібюк із своїм гуцульським виглядом. Тут усі: тут уся Україна, без ріжниць.

Наш Павільон відкритий в суботу 27. V. разом з усіма павільонами, разом з цілою Виставою. Але це відкриття неформальне, так як неформальне й відкриття всіх інших павільонів. Ніхто ще не готовий. То наше щастя, бо не готові ще й ми. Але за який тиждень або десять днів уже будемо мусіти бути готові. („Америка")

Поклін Поляглим.

САМБІР.

У Самборі відбулася, як щороку, на Зелені Свята панахида на гарно упорядкованих могилах в числі ок. 30, що всі мають деревляні хрести. В могилах тих поховані стрільці У. Г. А., що погибли головно у шпиталях. Треба надіятися, що до найближчого року стане по середині й камінна 3-метрова пираміда-памятник, що її купила ще перед роком філія Т. О. В. М. В Самборі поліція відібрала лиш тернові вінки, зрештою все відбулося гідно і спокійно. По святі вертались учасники з Викіт рядами і тоді постерункові придержали були на кілька годин трьох хлопців за недозволений похід. При кінці варто замітити, що за місце під памятник-піраміду домагається самбірський маґістрат заплати, хоч під памятник польських вояків відступив місце зовсім безплатно.

Землетрус — мет ока у вічність.

НЮ ЙОРК, 29. травня. (Вл. кор.). Протестантський міністр Перрі Остин, що приїхав до Ню Йорку збирати на відбудову своєї церкви в Лонґ Біч, Каліфорнія, розповідає свої враження із землетрусу з 10. березня ц. р. Каже м. ін.: „Ніщо іще не дає чоловікові так зрозуміти свою безсильність, як землетрус. Здається тобі, що ти кинув оком у вічність, коли земля зареве до тебе голосом, про котрий ти не знаєш, звідки він походить. А як я бачив, як у моїй кімнаті почали предмети суватися автоматично, а через вікно заглянув я, як валився пятьповерховий готель, то мені здавалося, що я находжуся в країні див".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 18. ЧЕРВНЯ 1933.

ІВАН БИЛИНА. 3)

В чім слабість української літератури?

Наслідування чужих творів. — Чи нашій літературі бракує форми та ідей? — Виразний національний світогляд.

Зновуж можемо думати, що наше середовище тим впливає на слабість нашої літератури, що є вбоге і що не піддержує письменників матеріяльно. Алеж бо, раз; у нас не завсіди була така кріза на книжковім ринку, як тепер, далі, кожний письменник, усе одно, в нас чи деінде, заки стане славний і заки його стане піддержувати громадянство матеріяльно, мусить створити якийсь великий твір чи більше творів і аж потім його громадянство піддержує! Отже питаю: деж ті наші великі твори, котрі повстають, ще заки письменник стає славний?..

Тут я хотів би ще сказати свою думку про той, так би мовити, спір між нашим громадянством і нашими письменниками за матеріяльне піддержування письменників. Як відомо, наші письменники нарікають на громадянство, що воно не купує книжок, і твердять, що тому наша література слаба, а громадянство нарікає на письменників, що наша література слаба і нецікава, а тому воно не купує книжок. Як їх погодити? І хто перший має уступити?... Я не стою по стороні нашого дійсно аж занадто байдужого до літературних справ громадянства. І так само не кажу, що наші письменники не мають слушности. Але тим не менше твердж, що письменники ніколи не виграють з громадянством і вони перші мусять уступити! Бо, поперше письменників треба уважати, так би мовити, за розумну силу, а громадянство, маса чи загал це мертвий елемент; а звісно, що розумна сила ніколи не побоpе мертвого елементу, якщо вона його в якийсь розумний спосіб не підійде і не притягне. Подруге, тут мусить бути зовсім так само, як у комерції, що, мовляв, „наперед добрий товар, а потім щойно покупець"! Потретє і найважніше: чи громадянство не має слушности, коли твердить, що наша література слаба і нецікава? Все одно, з яких причин слаба і для нього нецікава: чи тому, що „нежиттєва", чи, якто кажуть, неактуальна, чи не має правдивих літературно-мистецьких вальорів, досить, що слаба і письменники мусять з тим числитися! Вони мусять дати громадянству таку літературу, якої воно собі бажає, чи яка йому з якихнебудь причин потрібна, чи корисна, чи цікава! І хто знає, може навіть ліпше робить громадянство, що не піддержує матеріяльно такої літератури, яка в нас тепер є, бо тим змушує письменників поважно призадуматися над тим, чим, у чім і чому наша література слаба, і дати літературу ліпшу!

Вкінці не можу згодитися з тим, що слабість нашої літератури походить з того, що наші письменники не студіюють великих літератур, не знають модерних засад писання і творення і на них не опираються. До цього змушує мене ось яка льоґіка: передовсім звідки ті наші люди, що так твердять, знають, що наші письменники не студіюють чужих літератур і не знають модерних засад творення? Потім, мусіли би ці наші люди наперед навчити наших письменників, у який саме спосіб вони мають на основі чужих, хочби найбільших творів і модерних, хочби найсубтельніших засад творення писати великі твори на тлі *наших відносин і нашої душі!* Бо не думаю, щоби ці наші люди собі уявляли, що це можна зробити тільки через механічне наслідування. Вонож звісно, що через наслідування може повстати тільки слабе і нужденне наслідування, а якщо більше. А вкінці, якщо взагалі було би можливо для якогонебудь народу за основі чужих великих літератур створити свою велику літературу, то це, думаю, наші письменники були би вже давно зробили, а не ждали, заки їм хтось це сказав би.

Якжеж інакше можна направити нашу літературу, як не шляхом студіювання чужих великих літератур і модерних засад писання і творення? Якщо хочемо направити нашу літературу, то мусимо знати, наперед, у чім, лежить її слабість, що саме в ній слабе, бо звісно, що лише коли ми знаємо причину якогось лиха, можемо його усунути.

Знову, наскільки вірно інтерпретую погляди нашого громадянства на цю справу, то ця слабість мала би лежати у тім, що наша література не має такої літературної форми, чи таких форм і таких сильних ідей і сильних персонажів, як великі західньо-европейські літератури.

(Продовження буде.)

Найбільший американський порок.

НЮЙОРК, 29. 5. (Вл. кор.). Загально говорять, що найбільшим американським пороком є підкупність („грефт"); тимчасом д-р Гері Твіді, професор теольоґічного відділу в університеті Єйл доказував учора у своїй промові в церкві св. Павла при Коломбійському університеті в Нюйорку, що грефт сам собою не є найбільшим лихом Америки, але байдужність до цієї язви цілого американського громадянства. У звязку з тим остерігав бесідник американську суспільність, що таке відношення до корупції та ґрефту захитує основами самої цивілізації. Крім корупції і ґрефту поставив промовець у першому ряді американських язв також брак реформи кінотеатральних образків з напрямком виховним, байдужність до насилля, толерування нерівности між богатцтвом та нуждою і т. п

—о—

Що день несе.

Під враженням оповідань одного з тих, що вирвалися від більшовиків.

Перед кількома днями ввійшов до канцелярії Народньої Організації у Львові високий, плечистий мужчина в лахміттях з проханням допомогти йому матеріяльно.

— Я живим вирвався від більшовиків, поможіть, я дуже виснажений.

Попросили його сідати, дали закурити і засипали питаннями: хто він, звідкіля, де бував, що знає і т. д.

„Повторив у скороченні те, що ми читали у „Соловках" Юрченка, розказав про голод, про визиск працюючих, про загальне пригноблення.

— А як на Україні? — питаю саме про тих, що були учасниками визвольних змагань.

— І я був членом, каже великий скелет, УГА і УНР. Нас мало лишилось: комуністи винищили в пень. Вони вже нас не бояться та шукають засобів винищити у молодшому поколінні те, що змогли йому передати ті, що їх уже нема між живими.

— Я залишив по цім боці доню семилітню і хлопчика пятилітнього. І дрижу за його долю,

бо можуть там на них мститися за мою втечу.

— А як думаєте, що буде там далі? — питаю.

— Від сивобородих до дітей стануть проти них.

— Ви романтик — кажу.

— Не розумію цього слова. Я невчений, а простий робітник.

— Хотів я вам сказати, що робітник і селянин голіруч не стане проти них.

— Навпаки: там 80 проц. здекларованих противників нинішної рад. влади. Робітники і селяни чекають не з дня на день, а з години на годину на іскру. Цілий світ здригнеться від тієї пожежі.

*

Нині, в неділю ставили низку запитів втікачеві з Вел. України робітники Т-ва „Воля".

Слова великого, живого скелету робили на зібраних пригнітаюче враження. — На салі стало тихо. Обличча слухаючих змінялись що хвилини. Слухали з запертим віддихом. Вони дуже затрівожились.

„Прийміть від мене скромну поміч — каже один зі слухачів, в якого повисла уділ голова. Був це робітник С. Грицишяк, що вручив йому 5 зол.

„І я пять, сказав з черги Андрієць Гринь.

„Я візьму вас до себе ночувати і також дам пять, — просив робітник Михайло Матвіїв. І численні інші клали робітничу лепту на стіл для цього нещасного.

Сумно дякував втікач: Спасибіг вам, перешлю на хліб дітям.

Львів 11 червня 1933

А. Добрянський.

Українська делеґатка на конґресі

Жіночої Кооперативної Гільди в Льондоні.

На засідання екзекутиви Міжнародньої Жіночої Кооперативної Гільди та на конґрес анґлійської гільди виїхала до Льондону в характері делеґатки Союзу Українок п-і Н. Селезінкова, кооперативна референтка Союзу Українок.

Відгомін Городка перед судом.

Розправа проти Ст. Мащака і 6 товаришів за злочин з 97. параґрафу.

ДЕВЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В 9. год. в пятницю почали переслухувати дальше свідків, з яких 6. суддя в Городку **Влад. Лятошинський** стверджує, що підчас своєї кількалітної практики не зустрічався і не знає взагалі зі суду Ст. Цапа та що з Городка до Ставчан є 14—14.5 км. болотнистої польової дороги. Прок. предкладає, „щоби не було непорозуміння", письмо поліції, з якого виходить, що з Городка до Ставчан є 13—13.5 км., повітрям 12 км.

Д-р Шухевич: Противлюся долученню цього письма, бо поліція не є від мірення доріг!

Дальші свідки, **о. Антін Каштанюк, Дарія Мидзель, д-р Григ. Свергун, Роман Петрасевич й Ірена Юрчаківна** не вносять в розправу нічого нового. Зізнають інтелігентно і в супереч інтенціям прокуратора, що хотів би їх зізнання ослабити, на користь підсудних (Мащака, Куспіся й Ковалюківни).

Більше життя на салю внесла св. д-рова **Марія Білякова** з Городка, що рішучими й інтелігентними зізнаннями нервувала ввесь час прокуратора. В момент нападу повідомила св. служниця, що перед брамою лежить хтось. Св. вибіг перед хату і застав вже мр. Андрущишина, Твардієвича і п. Добровольську коло якогось чоловіка, що лежав ногами на їздні, а головою на тротуарі обличчам до землі. Усі хотіли ратувати його, хтось сказав, що це жид і прийшло ще кілька людей. Св. побіг до хати, хотів винести воду і відчинити гачком двері, вибіг знову до того, що лежав, а в тому менті тротуаром надбіг від пошти гурт людей. Св. думав, що це студенти, які гонять за жидом, що впав і всі цофнулися до хати, а св. станув на останньому східці біля дверей. Ті, що надбігли, перескочили того, що лежав, освітили його, а потім стріляли кілька разів вбік від нього в землю; св. вчув, як заскавулів пес і втік за двері. Через хвилину св. вийшов знову і конаючого внесли до хати; він мав сльози в очах, куртку і блюзу, яку постер. розщіпнув, витягнувши з його кишень паприку, маску і кілька зол. Св. з напасників нікого не бачив, не бачив теж Куспіся і Мащака, а про св. Катерину Жук чув, що це людина, яка видумує і має за собою навіть тюрму.

Прокуратор намагається підважити рішучі й ясні зізнання свідка, випитуючи про подробиці та формуючи дуже скрутні питання, але св. відповідає і на них ясно і здецидовано, а на його питання, чому одні подробиці памятає, а другі ні — каже: „Те, що памятаю докладно, докладно розказую, те що ні — ні". Зізнань свідка слухають присяглі і саля з великою увагою.

Після тих зізнань поставив один з суддів прис. внесок, щоби трибунал ствердив, чи К. Жук була карана, д-р Шухевич підтримує той внесок, а коли прокуратор тому противиться, мотивує, що свідок у суді, це не грамофон, якого голосу слухається безсторонно, а людина, якої словам придає вагу ціле її життя. Трибунал цей внесок відкинув.

Два дальші свідки, адв. конц. **Вол. Твардієвич й Ева Марущак**, служниця п. Біляків, підтвердили вповні зізнання д-рової Білякової, а св. **Мих. Дацків**, українець, що зізнає по польськи, зустрічав на кілька днів до нападу Куспіся на дорозі з Басівки до Ставчан, а той витягся нув тоді до нього револьвер. Обв. Куспісь признає, що водив тоді „брунета" з Городка до Глинної, свідка хотів настрашити, але той теж витягнув револьвер.

Прок.: Чи у вас у Ставчанах є такий звичай, що як люди зустрічаються, то витягають собі револьвери до себе?

Св. **Юлія Коссак,** тітка обв. Коссака та **Розалія Коссак,** йогож 86-літна бабуня, у яких мешкав обв. Мотика, не завважили ані тіснішої його приязні з обв. Коссаком, ані не бачили, щоби передавав їх комірникові якийсь лист. Сестра обв. Коссака, **Олена Коссак,** дістала була від брата лист, щоби найти йому мешкання, але щоби писав „конспіраційне" або „тайне" — неправда. Св. знав, що брат поріжнився з матірю, отже навіть не дивувався, що хоче окремо мешкати, а підчас його побуту у Львові висилав йому гроші, які заробляв лекціями, всього 6—8 разів по 50 зол. Св. **Ян Мидель**, ст. постер. з Трускавця, зізнає, що Мотика був ініціятором і командантом ОУН в Трускавці, переводив ревізію у Крамарової, найшов у неї зброю та оповідає, як до тієї ревізії прийшло. Св. мав конфідентів через членів ОУН, які навіть приносили йому роздавану серед них „Сурму" і „Юнака". Ці зізнання підтверджує частинно другий пост. з Трускавця **Ст. Малек**, що як його попередник не знав і не знає Коссака. Черговий св., **Юзеф Мотика**, аґент, чув, що від Коссака приходить нелеґальна література до Трускавця, але не хоче зрадити прізвища свого інформатора, а внесок д-ра Глушкевича, щоби предс. вимагав цього прізвища, суд відкинув. Зате признає св., що цей інформатор видів ту літературу у Гнатова, а той заявив йому, що має її від Коссака. Було це у вересні 1931 р., а обв. Коссак заявляє, що від вересня 1931 р. до червня 1932 р. сидів у тюрмі. Свідок цих суперечностей вияснити не може.

Багато часу забрало переслухування чергового свідка, комісаря львівської поліції **Злотковського**, що спеціяльно був приділений для доходжень у справі Коссака. Св. знає, що Коссак був 7. VII. 1933. в окремій від села хаті в Мізуні і мешкав до 29. VIII., 2—3 VIII. був у Долині, робив теж прогульку аж до чсл. кордону. Пізніше був знову у Долині, де був у Притуляків. На кілька днів до вбивства Голувка, був у Кос. якийсь тип, з яким оба відіхали до Долини, а звідси до Стрия. Того типа представив Коссак як брата, але брат переслухуваний, заперечив цьому. В Стрию мав бути К. у Кравцівних, але ці не підтвердили того. К. підготовляв там напад на пошт. амбулянс зі Східниці і виробив плян того нападу, найдений у Муйли, напад на касу тартаку в Синевідську і возьного української ґімн. у Станиславові в менті, коли той нестиме платню для учителів. Був теж К. у Бережанах в Яцковської, щось 4 дні. З Мізуня їздив часто до Татухової, з якою мав любовні звязки.

Прок.: Чи К. їздив для приємности?

Св.: Ні. К. був платним командантом і їздив з інструкціями.

Прок.: А чому він укривався в Дрогобичі, хоч мав матір?

Св.: Хотів поліції утруднити обсервацію над собою. Ми знали його як праву руку Головінського ще з виступів УВО у 1930 р.

Прок.: Що за звязки мав К. з Татуховою?

Св.: К. бував часто у неї. Зрештою не знаю.

Обор. д-р Глушкевич: Чому ви вживаєте слова „Коссак укривався?"

Св.: Бо ми не знали, де він є.

Обор.: Отже, як ви (піднесеним голосом) не знаєте, де я є, то значить, що я укриваюся? Дивна льоіґка!

Предс.: Прошу спокійніше!

Обор.: Кажете, що він „не був там, де повинен бути". Отже де повинен був бути К., коли був у Доскочів у Дрогобичі?

Св.: У Львові.

Обор.: А як був у Львові, то де мав бути? А чи досліджувано, що К. будучи в Мізуні і Бережанах мельдувався?

Св.: Ні.

Обор.: А Яцковська з Бережан — хто вона? Ви слухали її?

Св.: Ні і хто вона — не знаю.

Обор.: Якто? Ви не поцікавилися? А звідки ви знаєте, що він був платний командант УВО?

Св.: Зі слідчого уряду, що має знов свої доходження, обсерації, агентів.

Обор.: Знаю, ми того вчилися. Але джерело тієї вістки? Ви ствердили?

Св.: Ні.

Обор.: Про це мені ходило. Ви маєте вістки, але не стверджені особисто, як свідок. А як ви кажете: платний комендант, а не мав чим заплатити у Бережанах за дорожку? Гарна командантура.

Св. не знає цього вияснити.

Обор. Коссак казав, що діставав гроші від мами, мама казала, що не посилала. Чи ви доходили, хто з них говорить правду, а хто ні.

Св.: Ні.

Обор.: Дуже шкода! Важна річ.

Обв. Коссак: Комісар каже, що переслухував мене, а я його перший раз бачу. Крім того прок. Ліпін ствердив, що брат був у мене у Мізуні. Я вже не знаю: Свідки кажуть, що я комендант краєвий, що повітовий, що рейоновий, що платний — і я просто вже сам не знаю, що я є.

Д-р Старосольський: Ви знаєте про те, що К. мав бути звязковим між краєвою і пов. ком. УВО — отже ще один титул?

Св.: Може був і тим.

Д-р Шухевич: Чи К. їздив сам з Мізуня до Людвиківки? Як ні, то кого ви в тій справі пересухували? Чи всі вернули? Хто був? Чи то далеко з М. до Л.?

Св. не дає ні на одно питання відповіді.

Д-р Шухевич: Точні доходження!

Обв. Коссак простує, що як він їздив до Людвиківки, то їздив прогулькою, в якій брало участь 2.000 людей окремою залізничкою і вернув того самого дня.

Голос з лави оборонців: Ці 2 тисячі повинні сидіти тут на лаві обвинувачених!

Два останні свідки гімн. уч. **Петро Дармограй** і гімн. абс. **Юлій Шеремета**, оба з Горорка, ствердили рішуче, що на день до нападу проходжувалися від 4—5 год. попол. з Цапом по ринку та що тоді він був у приписаній гімн. шапці, зовсім неподібній до кашкету. Не чули теж оба, щоби хто з товаришів та мешканців Городка називав його „жидком“.

Внески оборони на свідків, що мали підтвердити неправдомовність К. Жук, навіть її неприявність в часі нападу в Городку, триб. відкинув, зате приняв внесок д-ра Шухевича переслухати касієрку пошти Фогельзеанґ на обставину, що її терооизувало 2 юнаків (Білас і Данилишин), а не три — отже Кусліся тоді не було.

На цьому 9-ий день розправи в год. 16.30 закінчено, перериваючи її до суботи.

ПЕРЕРВАЛИ НАРАДИ КОНГРЕСУ.

ВАШИНҐТОН, 16. 6. ПАТ. Наради конгресу перервано без визначення речинця їх відновлення. Перед замкненням нарад конгресу през. Рузвельт подякував обом палатам за співпрацю та поміч при вводженні в життя програми, якої метою поборювання господарської депресії.

ДОВЖНИКИ ЗБІЛЬШИЛИ ДЕФІЦИТ ЗЛ. ДЕРЖАВ.

ВАШИНҐТОН, 16. VI. ПАТ. Тому, що належности з титулу сплати грудневої рати 1932 р. і червневої 1933 воєнного довгу передбачені були як доходи в бюджеті Зл. Держав, який замикається 30. червня 1933 р., і тому що до вчора Зл. Держави одержали ледви 8 прц. сподіваних впливів, бюджетовий дефіцит Зл. Держав збільшився на 132 міліони долярів.

Малі держави платять.

ВАШИНҐТОН, 16. VI. ПАТ. Латвія заплатила на рахунок припадаючої рати воєнного довгу 6.000 долярів, себто 5 прц. висоти рати. Югославія та Литва не заплатили ще нічого. Фінляндія це одинока держава, яка заплатила цілу рату воєнного довгу, а саме 148.592 дол. „Геролд Трібюн“ стверджує, що 8 прц. належностей, які Зл. Держави одержали, є дуже характеристичне й означає справді кінець сплат воєнних довгів на дотеперішніх основах.

Франція мала надію...

ПАРИЖ, 16. VI. ПАТ. Нота французького уряду в справі сплати довгів, доручена у Вашинґтоні, стверджує, що Франція мала надію, що справу довгів управильнять перед 15. червня. В усякому випадку Франція вірить, що прийде скоро до полагоди тієї справи в інтересі покращання господарського положення світа та задля вдержання і розвитку осягнених уже вислідів, які в значній степені наразили Францію на жертви, які вона потерпіла у відношенні фо своїх довжників. Франц. уряд відмовляється заплатити рату, одначе не нарушує свідомо принятих зобовязань і щераз впевняє, що Франція готова все чинно співпрацювати при управильненні справи довгів.

Англія переговорює та жаліє.

ВАШИНҐТОН, 16. VI. ПАТ. Англійський амбасадор почав із представниками державного департаменту переговори в справі воєнного довгу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На засіданні палати громад канцлер скарбу Чемберлен сказав, що британський уряд жалує, що уряд Зл. Держав не згодився на його предложення в справі відложення платности рати воєнного довгу. Сподіючися оконечного розглянення справи, британський уряд предложив сплату 10 мil. долярів на рахунок червневої рати. През. Рузвельт приняв це предложення та сказав, що він не буде в нічому утруднювати умов із якимнебудь урядом, які пічнуться пізніше. Англійський завдаток на рахунок червневої рати заплатять сріблом.

На завдаток...

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Італійський амбасадор повідомив державний департамент, що на рахунок червневої рати італійський уряд заплатить 1 міліон долярів.

—o—

Є СТАБІЛІЗАЦІЯ ДОЛЯРА, ЧИ НЕМА?

ЛЬОНДОН, 16. VI. ПАТ. Часописи повідомляють, що прийшло до порозуміння між центр. банками Зл. Держав, Англії та Франції на основі якого курс доляра устабілізують на час конференції та валютового перемиря. „Дейли Геролд“ повідомляє, що то не буде поворот до золотого паритету, а лише часове здержання флюктуації курсу доляра. Скарб Зл. Держав закупить британійські урядові бони та здепонує їх в Англійському Банку. Курс доляра мають удержати на рівені 4.5 у відношенні до фунта. През. Рузвельт поставив домагання та зробив залежною від того свою згоду на справу валютового перемиря, щоби доляр міг мати вагання в межах 10 прц. вділ і вгору, аби так осягнути можливости вдержання звишки цін на сирівці. Вістка про валютове порозуміння спричинила, що вчора доляр дійшов до курсу 4.04 за фунт і закінчив 4.06.

А Вудін заперечує..

ВАШИНҐТОН, 16. VI. ПАТ. Секретар скарбу Вудін оголосив заяву, в якій заперечує нібито Вел. Британія та Зл. Держави заключили умову в справі сталізації фунта та доляра. Всякі предложення в тім напрямку мусіли би насамперед предложити през. Рузвельтові та скарбові Зл. Держав. Тимчасом у Вашинґтоні нічого подібного не одержали. Вудін підкреслює, що всякі дискусії на тему стабілізації можуть відбуватися лише у Вашинґтоні а не деінде.

ЗА ПОРОЗУМІННЯ МІЖ В. БРИТАНІЄЮ ТА ІРЛЯНДІЄЮ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. „Дейли Телеґреф“ повідомляє, що делеґат Півд. Африки віцепреміер ґенерал Смутс робить заходи, щоби довести до порозуміння між В. Британією та Ірляндією. На другий тиждень має приїхати до Льондону ірляндський премієр Де Валера, який за посередництвом Смутса переговорюватиме з міністром домініїв Томасом.

—o—

ДОЛЬФУС НАРАДЖУЄТЬСЯ У ПАРИЖІ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Канцл. Дольфус кидає Льондон і їде до Парижа. Матиме там мабуть наради з Бонкуром.

—o—

ВАСЕРБЕК У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Приїхав тут д-р Васербек, який як аташе австрійського посольства в Берліні був арештований, а тепер покликали його до австрійського посольства в Льондоні.

—o—

ЛЕТ ДОВКОЛА СРСР.

МОСКВА, 16. 6. ПАТ. Летун Левандовський почав лет гидропляном довкола СРСР. Траса лету виносить 17.400 км. Із Левандовським летить відомий з полярних летів пільот Штрайбе, обсерватор і два механіки. Шлях іде із Севастополя через Свердловську, Омську, Краснодар, Иркутськ, Читу, Хабаровськ і Охоцьк, здовж півн. побережа Сибіри до острова Врангля. 15. червня летун осів в Іркутську.

ЛЕТ ІТАЛІЙСЬКОЇ ЕСКАДРИ.

ОРБЕТЕЛЬО, 16. 6. ПАТ. Міністер летунства Бальбо перебираючи команду над ескадрою, яка вибирається до трансатлянтійського лету, сказав журналістам, що лет припізнився тому, що чекали корисних метеорольогічних вісток і з огляду на запасну стацію, яку приготовляє на океані корабель „Аліче“.

—o—

ГРЕЦІЯ В МИТНОМУ РОЗЕМІ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Греція приступила до митного розему та застерегла собі, що може кожної хвилини вимовити його.

—o—

ДОЛЯР ІДЕ ВГОРУ.

На львівській неофіціяльній біржі в пятницю курс доляра виявляв звишкову тенденцію. Банк Польський платив у ранішніх годинах за доляра 7.35 зол., вполудне 7.40 зол. У позабанкових оборотах платили за доляри по 7.43—7.45 зол. при великому попиті. На закордонних фінансових ринках курс доляра був іще вищий, а саме 7.47 зол. Треба сподіватися, що після останньої заяви секр. скарбу Вудіна біржі зареаґують знижково.

МОНЕТАРНА КОМІСІЯ.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Монетарна комісія на першому засіданні під проводом американця Кокса покликала спец. комісію, яка устійнить склад підкомісії. До підкомісії війдуть делегати: Зл. Держав, Італії, Франції, Німеччини, Чехословаччини, Фінляндії та Австрії. На економічній комісії голова, голяндський премієр Колійн в інавгураційній промові устійнив основні справи, які має порішити комісія.

—o—

ЗАЧАСТО ЧИТАЄ БІБЛІЮ.

ПУНА, ПАТ. Великий зізд брамінів-ортодоксів виступив проти Ґандія, закидаючи йому, що без потреби пристає з християнами та зачасто читає Біблію. Рівночасно браміни зажадали від Ґандія, щоби не позволив свому синові Девадасові оженитися з дівчиною із нижчої касти, ніж Ґанді.

ШЛЮБ ҐАНДІЄВОГО СИНА.

ПУНА, 16. 6. ПАТ. Нині відбувся шлюб Ґандієвого сина Девадаса. Виявляється, що молодий Ґанді оженився з дівчиною з високої касти, а не з низької, як повідомляли попередні вістки.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 2—3

— **В-во Укр. Заг. Енциклопедії в Коломиї** повідомляє Вп. Передплатників УЗЕ у Львові та львівськім повіті, що п. **Василь Чапля** перестав бути інкасентом В-ва з днем 13. червня 1933. Всі належні В-ву гроші просимо слати поштовими складанками ч.: 153492 просто до В-ва. — **Адміністрація В-ва УЗЕ.** 1-2

— **Адвокат д-р Іван Юзич** переніс свою канцелярію з днем 6. червня ц. р. з Винник до Львова і веде її в домі Просвіти, Ринок 10. 2476

— **Річні пописи** елевів вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові відбудуться в **неділю 18. червня 1933 р.** (нижчі і середні роки) в год. 6.30 веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5, в **понеділок 19. червня** (середні і вищі роки та концертовий курс) в память 25. роковин смерти **Анатоля Вахнянина,** першого директора вищого Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові в год. 8. веч. у великій салі Муз. Т-ва і **в четвер 22. червня** (середні і вищі роки та концертовий курс) в год. 8. веч. у великій салі Муз. Т-ва. Виступають елеви кляс: фортепяну, скрипки, віольончелі, сольо-співу та хор і смичкова орхестра Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові. Ціна програмки 50 сот. 2479

— **Виставка шкільних робіт** Жіночої Ремісничої Школи кооп. „Труд" отворена для П. Т. Прихильників фахового шкільництва та посторонніх гостей дня 17. і 18. ц. м. від 9—1. і від **3—7.** в приміщенні школи, Ринок 39. II. п.

— **Ще про арештування о. Ю. Татомира.** Пишуть нам: У ночі із 13. на 14. ц. м. арештовано в Лужку Гор., пов. Турка, місцевого пароха о. Ю. Татомира, його сина, студ. А. Татомира, братанича, студ. Е. Татомира та двох свідомих громадян Фусяка Юліяна (голову читальні) і Блендея Василя (кооператора). Рівночасно арештовано в сусідніх Бусовиськах п-ну Марійку Михаківну та гром. Гурина Андрія (голову місцевого „Сокола"). Всіх арештованих відставили ранішнім поїздом до слідчого уряду в Самборі. — Арештування викликало в цілій Старосамбірщині дуже велике враження. Останніми днями арештовано також кілька громадян у Старій Соли.

— **Як це назвати?** Мин. тижня помер у міському шпиталі у Львові 14-літний наймит Олекси Сафтика з Жабокрук, бобрецького пов., Степан Заремба, подвигавшись при будові хати свого господаря. Для померлого наймили Ол. Сафтик та мати нещасного хлопчини, Ганна, похорони в українському похоронному заведенні „Харіс", що й вислало до анатомічної каплиці свою домовину, вложило в неї посекціонованого трупа і поробило підготовку до похоронів. Конкуренційне польське заведення Ст. Здона не могло чомусь знести, що похорони хлопчини мали відбутися заходом „Харісу". В ночі похоронники Ст. Здона пішли зі своєю домовиною до каплиці і просто перекинули трупа в неї, а домовину „Харісу", поплямлену й непридатну вже до нічого, викинули на бік. Ранком другого дня прибули похоронники „Харісу" зі священником і каравàном на похорони, але служба Ст. Здона не дозволила його вже влаштувати. Не було ради. Небіжчика похоронено заходом Ст. Здона, а „Харіс" вніс проти нього позов до суду за зневаження трупа та недозволену конкуренцію.

— **Українці на першому місці.** У Промисловій Школі при вул. Снопківській 2. відбувається під теперішню пору вистава робіт учнів тієї школи, що заповнили 5 великих кімнат та охоплює текстилії, декорацію, малярство й різьбу. На виставі є дуже багато цікавих і талановитих експонатів, а серед підписів під ними ствердили ми з приємністю велику кількість українських прізвищ і то звичайно під кращими творами. Серед тих кращих учнів є Цимбрила, Яцків, Грицай, Вергун, Кузик, Монастирський, Корецька, Онишкевич, Мокрицький і Яремко, а відділи малярства й різьби мають найкращими та одинокими мистецькими репрезентантами, що залишають далеко за собою своїх товаришів, теж українців: у малярстві:З. Лопушанського, в різьбі незвичайно цікавого й розмашного молодого холмщака Антона Павлося, поза творами якого інші різьби на виставі не переходять меж ремесла. Добре булоб, щоб українці Львова та хтонебудь з мистецьких сил поцікавився цими двома молодими талантами та взагалі виставою, тимбільше, що вступ на неї вільний, а триватиме вона всього до 20 ц. м. (а)

— **Другого дня тягнення Держ. Клясової Льотерії** впали виграні на такі числа: **50.000 зол.** на ч. 105.225. **20.000 зол. на** ч. 58.918. **15.000 зол.** на ч. 138.306. **2.000 зол. на** ч.29.087. **1.000 зол.** на ч. 46.836, 48.584. **500 зол.** на ч. 16.058, 43.916, 47.069, 69.499,83.194, 110.799, 111.286, 114.917, 139.845, 145.640. **400 зол.** на ч. 11.535, 11.558, 32281, 51.316, 55.140, 70.407, 101.598, 116.277. **250 зол.** на ч. 2484, 3090, 7654, 29.245, 29.706, 32.155, 33.410, 47.752, 58.821, 78.855, 99.333, 119.576, 120.362, 123.485.

— **Почтовець-дефравдант.** Від довшого часу пропадали гроші з почтових амбулянсів почтового уряду ч. 2. у Львові (головний двірець). Слідство викрило, що крав ті гроші 40-літній експедієнт того почтового уряду Петро Дубановський. Поліція найшла в амбулянсі скриньочку з попелом, правдоподібно із спалених американських листів, а при Дубановськім марки з отворених американських листів і лист від любовниці з Кракова, в якім просить Дубановського, аби привіз їй багато грошей, бо має великі видатки на гардеробу. Арештований Дубановський має жінку, що є залізничою службовичкою у Львові, та двоє дітей.

— **Самогубство студента.** В готелі „Саськім" при вул. Баторія у Львові повісився 22-літній студент II. року прав Тад. Ілясевич, родом зі Самбора. На візитівці, яку припняв до блюзи, повідомив поліцію, що відібрав собі життя наслідком нервового розстрою.

— **Намагане самогубство.** Купець Йосиф Вільнер програв у львівськім рабінаті процес за спадщину з любачівським купцем Ел. Табаком. Це так вплинуло на Вільнера, що він на губернаторських Валах пробився в околицю серця шпилькою, які давніше жінки вживали до капелюхів.

— **Градова туча** перейшла над частиною брідського повіту. В Заболотцях знищила 350 морґів збіжа, в Ражневі 250 морґів засівів, у Висоцьку 300 морґів, в Пониковиці 210 морґів засівів. Шкоди є на 80—90 прц. Град був величини волоського горіха.

— **Висільник.** У лісі за Потуторами повісився агент портретів із Бережан Мар. Палюсінський. Тому, що Палюсінський мав захнеблльовані уста, поліція здогадується, що його хтось ограбив і повісив.

— **Ріжні вістки.** У мексиканськім місті Цитаквано на передвиборчих зборах дискусія розгорілася до такої міри, що дві ворожі партії почали до себе стріляти, при чому 8 осіб убили і 100 ранили. — Помер відомий мадярський письменник Йосиф Пакотч у 56 р. життя; останніх десять літ був він послом. — Австрійське радіо тратить щораз більше передплатників тому, що уряд використовує його для політичної пропаґанди; 25.000 осіб, що належать до соціялістичної партії або до її прихильників, відкликали свій абонамент. — Відомий німецький композитор Ернст Кшенек написав нову оперу „Життя Карла V", яку виставлять одночасно у Відні та Празі. — Мадярський князь Алядар Порція, що перед війною належав до найбільших маґнатів, звернувся до маґістрату у Будапешті з проханням, щоби його прийняли до захисту для бідних. — Золотий запас державного банку Франції зріс за тиждень на 111 міл. фр. і дійшов тепер до суми 81.082 міл. — Ґанді перестав сам читати часописи, бо очі його дуже ослабли. — У Варшаві заснували есперантське наукове видавництво, якого метою є видавати в есперантській мові найчільніші наукові твори польської літератури.

— **Федір Дудко,** зредуков. службовик Бібліотеки, просить дати місце дозорця, возьного, курзора, управит. домом чи інш. заняття. Грамотний. Адр.: Львів, Піскова 21, м. 9.

СПОРТ.

СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

В четвер почалися вже ситківкові змагання за мистецтво Львова. Участь змагунів доволі численна. Зацікавлення публики велике. Трибуни виповнені.

Висліди такі: поодинока гра жінок: Федаківна — Дутко 3:6 6:4 6:4, поодинока гра мущин: Рожанковський Славко — Хамула 8:6 2:6; Дзерович — Струк 6:1 6:0; Процишин Н. — Гнатович 12:10 3:6 7:5. Подвійна гра мущин: Рожанковський Славко, Маруняк — Олександрович, Безгрішний (Коломия) 12:10 4:6 14:12. Гра незвичайно цікава. Коломийська пара грала прегарно, головно Олександрович, який своєю грою викликував захоплення. Знаменито опанована у нього техніка, як зрештою і всі удари. Дуже добрий сервіс Безгрішного. Коломийська пара програла по дуже завзятій боротьбі, уступаючи рутині старших змагунів і знаменитій грі Славка Рожанковського. У львівської пари видно недостачу зіграння.

Продовження змагань в суботу 3-я год. попол. та в неділю 9-а рано і 3-я попол. на кортах Л. К. С. при вул. Войтіха.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КРАКІВ. Краковія — Подгуже 4:2 (3:0).

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ. Лехія — Погонь І Б. 3:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Гасмонея — Ольд бої 3:1 (1:0).
СТРИЙ. Світезь — Погонь (Стрий) 1:0 (0:0).
РЯШІВ. Ресовія — Польонія (Перем.) 4:0 (2:0).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЯРОСЛАВ. Погонь (Львів) — Огнiско 4:0 (2:0).

ЛЬВІВ. Степ — Граніт 1:1 (0:1). Товариські змагання, до котрих Ц-клясовий Степ виступив у резервовім складі. Ворота для української дружини стрілив Грушка.

ПОГОНЬ І. Б. — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси (відплатні) відбудуться в неділю 18. ц. м. в год. 3.15 попол. як передмеч лігових змагань Погонь — Л. К. С.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО У. С. С.

В неділю 18. VI. ц. р. грають у Львові: Чорноморці — Мета, год. 11 рано, на площі Сокола-Батька, суддя п. Повзанюк. УРСК — Комета, год. 15.15, на грищі Гасмонеї, суддя п. Сачивський. Тризуб — Сокіл IV., год. 18, на грищі Р. К. С., суддя п. Рак. — У Золочеві: Сокіл (Золочів) — Дніпро (Винники), суддя п. Круль.

—o—

Листування Редакції.

Вп. В. Б., Самбір: Дякуємо за прислане. Справи, про яку пишете, використати не можемо з цензурних оглядів. Перед трьома днями помістили ми про це допис, але цензура викреслила все включно з заголовком. Прислане давніше будемо старатися використати при нагоді.

Не забувайте про тих, що в боротьбі за кращу долю Народу стали інвалідами! Жертвуйте в хосен українських інвалідів!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 17. червня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніку".

Неділя, 18. червня год. 3.30 поп. „Викрадена наречена" (ост. раз).

Неділя, 18. червня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніку".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 17. червня год. 8. веч. Театр Механічних Артистів.

Неділя, 18. червня год. 8. веч. Театр Механічних Артистів.

Кіна.

АДРІЯ: „Білі ночі".
АПОЛЬО: „В кожній пристані дівчина" (Альб. Прежан).
АТЛЯНТИК: „Земля вічня".
КАСІНО: „Оженися зі мною!"
КОЛІСЕЙ: „Побіда чорного Джека", ревія „Бо тут кипить забава".
КОПЕРНИК: „Мій приятель, король" (Том Мікс), „Медовий місяць".
МАРУСЕНЬКА: „Мій приятель король" (Том Мікс), „Медовий місяць".
МІРАЖ: „Дівчина з країни бурі".
МУЗА: „Нагана", „Хам".
ПАЛЯС: „Екстаза".
ПАН: „Година з Тобою".
ПАСАЖ: „Пуща".
СТИЛЕВЕ: „Тайна стенотипістки" та ревія.
ХИМЕРА: „Сатана зависти" (Гері Купер).
УТІХА: „Князь Дракуля", ревія: „Ах, ті львовянки!".

Закордонне радіо.

Субота, 17. червня 1933.

Кенігсберг (217,1) 11.30 Оп. орхестра, Братислава (279,3) 12.40 Концерт; **Бреслав** (325) 20.00 „Лізельот" оп. Кінеке; **Гельсінгфорс** (368,1) 20.15 Фінл. музика; **Лайпціг** (389,6) 20.30 Веселий вечір; **Білгород** (429,7) 19.00 Пісні; **Рим** (441,2) 20.45 Сучасна італ. опера; **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 20.00 Концерт орхестр; **Рига** (525) 17.00 Співацьке свято (260 хорів, 12.000 співаків); **Будапешт** (550,5) 13.30 Циг. орхестра; **Харків** (937,5) 9.00 Гумор і сатира, 13.50 Концерт, 15.00 Літер. авдиція, 19.00 Симф. концерт із Української Фільгармонії.

Неділя, 18. червня 1933.

Братислава (279,3) 10.15 Військ. орхестра, 11.00, 16.00 Концерт, 18.10 Пісні; **Мілано** (331,4) 12.30 Муз. всячина; **Штутгарт** (360,6) 20.00 „Тітус Фаерфухс" фарса зі співами Нестроя; **Гельсінгфорс** (368,1) 11.30 Спів; **Сотенс** (403,8) 22.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера; **Білгород** (429,7) 11.20, 16.00 Нар. музика, 15.00 Хор молоді, 16.30 Нар. пісні, 18.55 Церк. хор; **Рим** (441,2) 20.45 „Бамбу" оп. Карабелі; **Відень** (518,1) 15.30 Концерт, 18.50 Веселий концерт солістів, 20.10 „Кеніґс Отокарс Глік унд Енде" траг. Грільпарцера; **Будапешт** (550,5) 17.00 Циг. орхестра, 20.15 „Орлов" оп. Ніхштедтена; **Харків** (937,5) 9.00, 13.50, 15.00, 16.30, 19.00 Концерт, 18.00 Концерт молодої української музики; **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 20.30 „Дер Фрайкорпораль" вес. оп. Фолертуна.

Львівське радіо.

Субота, 17. червня 1933.

7.00—8.00 Ранішня авдиція; 12.10, 12.35, 14.55, 15.15, 17.15, 22.20 Грамофон; 15.35 Муз. загадки; 16.00 Авд. для хорих; 16.30 Орхестра, спів; 17.15 Легкий концерт; 17.55 Твори на гавайській гітарі та балалайці; 19.40 „Хвалити Бога, незле" (новеля в діялекті, Васневського); 20.00 Орхестра, спів; 21.00 Огородничі вістки; 21.10 Веч. концерт; 21.30 Шопенівський концерт; 22.00 Авдиція (Норвід); 22.25 Спортові вістки; 22.55 Концерт орхестри мандолінїстів.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 16. V.: масло —.—, молоко 15 сот., сметана 50 сот., яйця 2.40 зол. Тенденція на всі артикули слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

За ювилейний дар 25 зол., що його зложила кавярня „Уніон" з нагоди комерсу в 35-ліття дівочої школи ім. Шевченка у Львові, складають щиру подяку її власникові Жіночий Кружок Рідної Школи ім. Ганни Барвінок і Ювилейний Комітет.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

УЖЕ НЕ ТРЕБА купувати форм на сукні, костюми та плащі, лише дати до робітні, яка крає, фастригує і пробує по низьких цінах. **Марія Волянська,** Львів, Собіського 12, тел. 17-04. 2129 3 4

ФОРТЕПЯНИ, ПЯНІНА знамениті, першорядних фабрик від 900 зол. продає, міняє **ГАНАК,** Пілсудського 21, 1. 7—10

ДИРИГЕНТ хору і орхестри та організатор коопер. шукає заняття. Зголошення до Адміністрації під „Люстратор". 1-1

В ПРЕГАРНО положеній віллі в Головецьку к. Тухлі до винайму дві кімнати дуже догідні для родини, за дешеву ціну. Ближчі інформації вул. Листопада 45, мешкання 5. 2480 1—1

Треба завсіди памятати,

що Аспірина істнує лише одна! Хоча в торговлі находиться багато підрібок, але це тільки доказ доброти оригінального препарату. Оригінальна Аспірина з витисненим хрестом BAYER дає гарантію якости, чистоти і нешкідливости препарату.

Аспірина істнує лише одна! Дістанете в аптиках.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛЕЖАКИ — гамаки — городові парасолі та всілякі городові меблі,
КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ і господарські,
ГНУТІ МЕБЛІ фабрики Тонет і Мазовія,
ДІТОЧІ ВІЗКИ — забавки
поручає по значно зниженій ціні одинока християнська фірма у Львові

Коневич

ВУЛ. БАТОРІЯ 12, ТЕЛ. 76-00.

ГИКАННЯ

та всілякі інші розлади мови радикально усуває

ЛІЧН. ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ГИКАВИХ С. ЖИЛКЕВИЧ, Варшава, вул. Хлодна 22.

Проспекти висилає канцелярія даром.

НОВИНА! — АВТОМАТ-БРОВНІНҐ 6-ти мм., який викидає сам гільзи після вистрілу — стріляє до цілі, гарно оксидований, плоский,— запевнює цілковито особисту безпеку, приголомшує гуком. Ціна тільки зол. 8.45, 2 шт. 16.50, 10-стріл. зол. 22.—. Сотка куль 3.65. Дозвіл непотрібний. Висилаємо за почт. післяплатою, кошта пересилки оплачує купуючий. Адресувати: Предст. Фабр. Зброї „Stabil", Warszawa, Wspólna 2, oddz. 26 K.

ПОДЯКА.

Усім, що з приводу смерти невіджалуваної памяти мого Мужа виявили мені своє співчуття та причинились до звеличання Його похоронів складаю на цьому місці сердечну подяку. Зокрема дякую Їх Ексцеленції Митрополитові, як також Преосвященому Кир Никиті, Впреподоб. о. мітратові Базюкові і о. Ректорові Духовної Академії д-ру Сліпому, а дальше усьому Впр. Духовенству, що взяло численно участь, щоби віддати Покійникові останню прислугу. Головній Управі „Р. Ш." у Львові й Кружкам „Р. Ш." ім. Шашкевича у Львові, в Яворові, Перемишлі, Вербиці пов. Рава Руська, Станиславові, Золочеві, Делятині, Дорі, Сколім, Стрию й Самборі. Усім Тов. і інституціям, особливож Науковому Т-ву ім. Шевченка, Музеєві тогож Т-ва, Т-ву „Просвіта", Народній Торговлі, Союзові Україн. Власт. Реаль. у Львові, Т-ву „Сокіл", Кооперативі „Злука" і Жіночій секції при читальні „Просвіта" в Вербиці пов. Рава Руська. Дирекціям і Учительським Зборам акад. гімн. у Львові, дівочої гімн. „Р. Ш." у Львові, держ. укр. гімн. в Перемишлі, семинарії „Р. Ш." в Самборі, семин. „Р. Ш." в Стрию, гімн. „Р. Ш." в Золочеві і гімн. „Р. Ш." в Яворові. Хорам, що своїми піснями звеличали сумний похід. — Дальше щира подяка всім Вп. П. Промовцям, а зокрема сеніорові През. д-рові Костеві Левицькому, за їх з глибини душі пливучі слова прощання, і врешті всім тим, що тисячами прийшли виявити свій жаль за Покійником — складаю сердечне Спасибі.

Іванна Кокорудзова

Перевіз хорих у Львові і провінції

полагоджує найдешевше „САНІТАРНА ПОМІЧ", ЛЬВІВ, УЛ. СКАРБКІВСЬКА 35. — ТЕЛ. 69-86.

ГЕТЬ З НАШИМИ ВОРОГАМИ!

Каралюхи, таркани і т. п. хробачня — це розсадники зарази і ріжних проказних недуг. Треба їх зовсім знищити. Лише при помочі певного і радикального засобу, яким є

FLURIN

Домагайтеся у всіх аптиках і апт. складах.

НАРЕШТІ ЗНИК
мій перестарілий НАГНІТОК
бо „LEBEWOHL"
ЦЕ НЕБУВАЛИЙ ЗАСІБ.
Домагайтеся у всіх аптиках і апт. складах.
ВИРАЗНО
LEBEWOHL
Виріб краєвий.

Бюро Посередництва в Берліні й Українське Бюро Подорожей

полагоджує всі справи.

BERLIN W 15 — SCHLISSFACH 39.

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.